

Η ταπεινοφροσύνη θα φέρει όλες τις αρετές

/ [Πνευματικά Αποσπάσματα](#)

Ποιος από μας μπορεί να βάλει το χέρι του εκεί πάνω στη φλόγα του αναμμένου κεριού και να το αφήσει επί πέντε λεπτά; Δεν μπορούμε. Και γιατί άλλοι έμπαιναν στην αναμμένη κάμινο και περπατούσαν μέσα στις φλόγες σαν σε ωραίο περιβάλλον;

Οι άγιοι μάρτυρες πώς μπόρεσαν να μπουν μέσα στα πυρωμένα τηγάνια, πάνω στις σούβλες, στους τροχούς, στα άλλα τρομερά βασανιστήρια, που εμείς ούτε να ακούσουμε δεν μπορούμε;

Εμείς λίγο να κακοπαθήσουμε, μια μέρα, δυο να νηστέψουμε, φοβόμαστε μην αρρωστήσουμε, μην αδυνατίσουμε, και δειλιάζουμε. Οι άγιοι Πατέρες πώς έκαναν εκείνους τους φοβερούς αγώνες υστερούμενοι, θλιβόμενοι, κακουχούμενοι, πάνω στα βουνά, μέσα στις σπηλιές; Γιατί μπορούσαν και τα υπέμεναν όλα αυτά;

Διότι ήσαν θωρακισμένοι με την ακλόνητη αγάπη προς τον Θεό· ήσαν πυρωμένοι από τον θείο έρωτα, και γι' αυτό, όσο διάστημα ήθελε ο Θεός, τους άφηνε και αισθάνονταν τις τιμωρίες και τους πόνους· κατόπιν τους έδινε τη χάρη του και δεν τα είχαν πλέον για τίποτα.

Αλλά μήπως ο Θεός άλλαξε τώρα; Γιατί να μη μας δίνει τη χάρη του να τα κάνουμε και εμείς αυτά; Δεν άλλαξε ο Θεός· αλλά εμείς, αντί την ακλόνητη πίστη και τη θερμή αγάπη που είχαν προς τον Θεό εκείνοι, αντί την απάρνηση του εαυτού τους και τις άλλες αρετές που είχαν εκείνοι, εμείς έχουμε τη φιλαυτία, τη φιληδονία, τον θυμό, την οργή, την υπερηφάνεια, την κενοδοξία· είμαστε ταραχοποιοί, σκανδαλοποιοί, είμαστε ψυχροί προς την αρετή και πάντοτε ο νους μας είναι προς το κακό. Πώς να βάλουμε λοιπόν το χέρι μας στη φωτιά και να το υπομείνουμε; Ούτε στον ήλιο δεν μπορούμε να το βάλουμε.

Αλλά μήπως, επειδή εμείς είμαστε τέτοιοι, ο Θεός μάς λησμονεί; Μήπως δεν θέλει να μας βοηθήσει; Θέλει και το επιθυμεί· εμείς όμως φεύγουμε μακριά του. Εκείνος είναι παρών και έτοιμος να μας δώσει βοήθεια· θέλει όμως να του τη ζητούμε. Εμείς την περιφρονούμε, γι' αυτό και Εκείνος βλέπει από μακριά και δεν μας βοηθεί.

Άραγε δεν υπάρχει κανένας τρόπος να μη χαθούμε και εμείς; Δεν υπάρχει κανένα μέσον να μπορέσουμε κάτι να κάνουμε και εμείς, ώστε να φέρουμε το έλεος του Θεού και να αποφύγουμε τις μεγάλες τιμωρίες και τα βάσανα της αιωνίου κολάσεως; Θα μου πείτε αυτό. Τι πρέπει λοιπόν να κάνουμε; Να απελπιστούμε; Σας απαντώ με το αχρείο μου στόμα και με τη λίγη μου γνώση: να υψώσουμε τα χέρια μας στον ουρανό και να πέσουμε πρηνηδόν με την ταπεινοφροσύνη· να κλάψουμε, να θρηνήσουμε, να ικετεύσουμε τον Θεό, να γνωρίσουμε την αθλιότητά μας και να συντρίψουμε τον εαυτό μας.

Αφού δεν έχουμε την πανοπλία του Θεού να κάνουμε αρετές, να έχουμε τουλάχιστον την ταπεινοφροσύνη· και έτσι θα ισομετρηθούν οι μεγάλοι κόποι και αγώνες των παλαιών με τα λίγα δικά μας. Άλλος έχυσε αλύπητα το αίμα του· άλλον τον πέταξαν μέσα στη θάλασσα· άλλος ταλαιπωρήθηκε χρόνια πολλά μέσα στην έρημο με την άσκηση· άλλος κατακόπηκε μεληδόν τις σάρκες του· όλα αυτά θα τα αναπληρώσουμε εμείς με την ταπεινοφροσύνη.

Έξαφνα έρχεται ένας και σου λέει κάτι· ο λόγος εκείνος σου δίνει μια σουβλιά μέσα στα εντόσθιά σου· μη μιλήσεις· πέσε πρηνηδόν να κερδίσεις. Άλλος σε υβρίζει· σου λέει λόγια, τα οποία κατακαίουν την ψυχή σου, μαραίνουν την προθυμία σου, σε σουβλίζουν και διαπερνούν την καρδιά σου. Σιώπησε· μη μιλήσεις· πέσε πρηνηδόν, να περάσει το βέλος από πάνω σου. Κλίνει τον αυχένα· σκύψε την κεφαλή σου να μη σε βλάψει το βέλος· και ο Θεός για την ταπείνωσή σου αυτή θα σου δώσει τον μισθό που έδωσε σ' έναν άλλο που αγωνίσθηκε με μεγάλους αγώνες και μαρτύρια.

Εμείς, αδελφές, λίγο να κακοπαθήσουμε, αρρωστούμε· πώς μπόρεσαν αυτοί οι άνθρωποι γυμνοί πάνω στα βουνά, μέσα στα χιόνια, μέσα στις βροχές, μέσα στον καύσωνα, χωρίς σπίτι, χωρίς φωτιά, χωρίς ζεστό, χωρίς καμιά παρηγοριά; Σώμα ασθενές είχαν και αυτοί σαν εμάς και έκαναν πράγματα που τα θαύμασαν και οι ασώματοι άγγελοι.

Εμείς οι ταλαίπωροι δεν μπορούμε ούτε να πλησιάσουμε σ' αυτά· μπορούμε όμως να πέσουμε κάτω, στην ταπεινοφροσύνη· να γίνουμε νεκροί και να βάλουμε μέσα στον τάφο τον εαυτό μας· ώστε ό,τι και αν μας συμβαίνει, να το υπομένουμε.

Πρέπει όμως, αδελφές, να κάνουμε αυτά, που ανήκουν στη θέση μας· διότι ποιος είναι αυτός που τολμά να ζητά πληρωμή, χωρίς να εργασθεί; Αυτός που δεν δούλεψε πληρώνεται ποτέ; Ποτέ! Αν λείπει και από εμάς η εργασία η πνευματική, αν λείπει η ταπείνωση, αν λείπει η υπομονή, έργα αρετής δεν μπορούν να γίνουν και καμιά πληρωμή δεν θα λάβουμε.

Να μη φανούμε λοιπόν και εμείς αχάριστοι απέναντι σ' έναν τέτοιο ευεργέτη· να σηκώσουμε και εμείς τον σταυρό, όπως τον σήκωσε και Εκείνος με προθυμία και χαρά. Ο σταυρός είναι τα βάσανα, οι στεναχώριες, οι πίκρες, οι καημοί, που έχει κάθε άνθρωπος. Φτώχεια, στεναχώρια, βάσανα υποφέρει σήμερα, αδελφές, ο κόσμος δεινώς.

Οι δυστυχίες, που βασανίζουν σήμερα την ανθρωπότητα, είναι φοβερές· δεν λέγονται οι συμφορές του κόσμου στη σημερινή εποχή. Να σκεφθούμε μόνον τι σπαραγμό αισθάνονται οι μάνες, όταν φεύγουν τα παιδιά τους και πηγαίνουν άλλα πάνω στα βουνά, άλλα στον πόλεμο, άλλα εδώ και άλλα εκεί. Τα χάνουν από μέσα από την αγκάλη τους και δεν ξέρουν, αν θα τα ξαναδούν. Ακούμε εκατοντάδες, χιλιάδες, να σκοτώνονται καθημερινώς· αλύπητα χύνεται το αίμα. Πώς; Η οργή του Θεού έχει παραλάβει τον κόσμο· και ποιο είναι το αίτιο; Οι αμαρτίες μας. Τσιτσιρίζεται η καρδιά της δυστυχισμένης μάνας· σφάζονται από τον πόνο τα εντόσθιά της και δεν μπορεί να κάνει τίποτα.

Πάντοτε η ανθρωπότητα πάσχει από πόνους και βάσανα· αλλά η σημερινή κατάσταση δεν υπήρξε ποτέ. Εσείς όμως, χάρη στον Θεό, από όλα αυτά είσθε απαλλαγμένες· καμιά φροντίδα και μέριμνα δεν έχετε· μόνον για την ψυχή σας έχετε να φροντίσετε· εάν δεν το κάμνετε, θα έχει να σας ζητήσει λόγο ο Θεός την ώρα της κρίσεως...

(17 Απριλίου 1948)

Από το περιοδικό «Ορθ. Φιλόθεος Μαρτυρία», Διδαχές από άγιες μορφές,
Εκδ. Ορθόδοξος Κυψέλη, σελ. 21

Άγιος Άνθιμος της Χίου